

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS BESLUT

av den 25 april 2002

om godkännande, på Europeiska gemenskapens vägnar, av Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, och gemensamt fullgörande av åtaganden inom ramen för detta

(2002/358/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA BESLUT

inleda arbetet med att vidta lämpliga åtgärder för perioden efter år 2000 genom antagandet av ett protokoll eller annan rättsakt ⁽⁴⁾.

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1, jämförd med artikel 300.2 första stycket första meningen och artikel 300.3 första stycket i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Det slutgiltiga målet med Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (nedan kallad "ramkonventionen"), som godkändes på gemenskapens vägnar genom rådets beslut 94/69/EG av den 15 december 1993 om slutande av Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring ⁽³⁾, är att koncentrationen av växthusgaser i atmosfären skall stabiliseras på en nivå som förhindrar farlig antropogen interferens med klimatsystemet.

(2) Vid partskonferensens första session konstaterades dock att de utvecklade ländernas åtagande att fram till år 2000 enskilt eller gemensamt sänka sina utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet till konventionen för skydd av ozonskiktet till 1990 års nivåer inte var tillräckligt för att ramkonventionens långsiktiga mål – att hindra farlig antropogen interferens med klimatsystemet – skulle kunna uppnås. Partskonferensen enades vidare om att

(3) Detta arbete ledde till att Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (nedan kallat protokollet) antogs den 11 december 1997 ⁽⁵⁾.

(4) Partskonferensen beslutade vid sin fjärde session att anta handlingsplanen från Buenos Aires för att man skulle kunna enas om genomförandet av de viktigaste delarna av protokollet vid partskonferensens sjätte session ⁽⁶⁾.

(5) Vid den återupptagna sjätte sessionen i Bonn den 19–27 juli 2001 godkände partskonferensen med konsensus de grundläggande förutsättningarna för genomförandet av handlingsplanen från Buenos Aires ⁽⁷⁾.

(6) En rad beslut som ger verkan åt överenskommelserna i Bonn antogs med konsensus av partskonferensen vid den sjunde sessionen i Marrakech den 29 oktober–10 november 2001. ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ EGT C 75 E, 26.3.2002, s. 17.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 6 februari 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽³⁾ EGT L 33, 7.2.1994, s. 11.

⁽⁴⁾ Beslut 1/CP.1 "The Berlin Mandate: Review of the adequacy of Article 4, paragraph 2(a) and (b), of the Convention, including proposals related to a protocol and decisions on follow-up".

⁽⁵⁾ Beslut 1/CP.3 "Adoption of the Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change".

⁽⁶⁾ Beslut 1/CP.4 "The Buenos Aires Plan of Action".

⁽⁷⁾ Beslut 5/CP.6 "Implementation of the Buenos Aires Plan of Action".

⁽⁸⁾ Beslut 2-24/CP.7 "The Marrakech Accords".

- (7) Enligt artikel 24 i protokollet står protokollet öppet för ratificering, godtagande eller godkännande av de stater och de organisationer för regional ekonomisk integration som har undertecknat det.
- (8) Enligt artikel 4 i protokollet kan parter gemensamt fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3 inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration och i samförstånd med denna.
- (9) Då protokollet undertecknades i New York den 29 april 1998 förklarade gemenskapen att gemenskapen och dess medlemsstater i enlighet med artikel 4 i protokollet gemensamt skulle fullgöra sina respektive åtaganden enligt artikel 3.1 i protokollet.
- (10) Beslutet om att gemensamt fullgöra åtagandena i enlighet med artikel 4 i Kyotoprotokollet innebär att gemenskapen och medlemsstaterna är gemensamt ansvariga enligt punkt 6 i samma artikel och artikel 24.2 i protokollet för att uppfylla gemenskapens kvantifierade åtagande om minskning av utsläpp enligt artikel 3.1 i protokollet. Medlemsstaterna är följaktligen, och i enlighet med artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, var för sig och tillsammans skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av åtgärder som vidtagits av gemenskapens institutioner, inbegripet gemenskapens kvantifierade åtagande om minskning av utsläpp enligt protokollet, att underlätta att detta åtagande genomförs och att avstå från varje åtgärd som skulle kunna äventyra åtagandet.
- (11) Den rättsliga grunden för varje ytterligare beslut i samband med gemenskapens godkännande av framtida åtaganden med avseende på minskningar av utsläpp kommer att fastställas genom innehållet i det beslutet och dess verkan.
- (12) Rådet enades i sina slutsatser från den 16 juni 1998 om varje medlemsstats bidrag till gemenskapens övergripande åtagande att minska utsläppen⁽¹⁾. Vissa medlemsstater gjorde antaganden om basårsutsläpp och gemensamma och samordnade metoder och åtgärder. Bidragen är differentierade för att beakta bl.a. förväntad ekonomisk tillväxt, vilka energikällor som används samt industristrukturen i respektive medlemsstat. Rådet enades vidare om att villkoren i överenskommelsen skulle införas i rådets beslut om gemenskapens godkännande av protokollet. Enligt artikel 4.2 i protokollet skall gemenskapen och medlemsstaterna anmäla villkoren i överenskommelsen till sekretariatet, vilket inrättats genom artikel 8 i ramkonventionen, den dag de deponerar sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Gemenskapen och dess medlemsstater är skyldiga att vidta åtgärder för att gemenskapen skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt protokollet utan att det påverkar varje medlemsstats ansvar gentemot gemenskapen och övriga medlemsstater att uppfylla sina åtaganden.
- (13) Gemenskapens och medlemsstaternas basårsutsläpp kommer inte att fastställas slutgiltigt förrän efter det att protokollet har trätt i kraft. Så snart de slutgiltiga basårsutsläppen har fastställts, och senast före åtagandeperiodens början, skall gemenskapen och medlemsstaterna fastställa utsläppsnivåerna i ton koldioxidekvivalenter med tillämpning av det förfarande som avses i artikel 8 i rådets beslut 93/389/EEG av den 24 juni 1993 om en övervakningsmekanism för utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser i gemenskapen⁽²⁾.
- (14) Europeiska rådet bekräftade vid sitt möte i Göteborg den 15 och 16 juni 2001 på nytt att gemenskapen och dess medlemsstater är fast beslutna att fullgöra sina åtaganden i enlighet med protokollet, och fastslog att kommissionen skulle utarbeta ett förslag till ratificering före utgången av år 2001 så att gemenskapen och dess medlemsstater kan fullgöra sitt åtagande att snabbt ratificera protokollet.
- (15) Europeiska rådet i Laeken den 14–15 december 2001 bekräftade unionens beslutsamhet att fullgöra sitt åtagande enligt Kyotoprotokollet och dess önskan att protokollet skall träda i kraft före världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg den 24 augusti–4 september 2002.
- (16) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta beslut bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽³⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (nedan kallat protokollet), undertecknat den 29 april 1998 i New York, godkänns härmed på Europeiska gemenskapens vägnar.

Texten till protokollet återges i bilaga I.

⁽¹⁾ Europeiska unionens råds dok. 9702/98 av den 19 juni 1998 om resultatet av rådets (miljö) möte den 16-17 juni 1998, bilaga I.

⁽²⁾ EGT L 167, 9.7.1993, s. 31. Beslutet senast ändrat genom beslut 99/296/EG (EGT L 117, 5.5.1999, s. 35).

⁽³⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

Artikel 2

I enlighet med artikel 4 i protokollet och med beaktande fullt ut av bestämmelserna i artikel 10 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater gemensamt fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3.1 i protokollet.

De kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater enats om i syfte att fastställa de utsläppsnivåer som tilldelas var och en av dem för den första perioden för kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp, som löper mellan 2008 och 2012, anges i bilaga II.

Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater skall vidta nödvändiga åtgärder för att inte överskrida de utsläppsnivåer som anges i bilaga II och som fastställts i enlighet med artikel 3 i detta beslut.

Artikel 3

Kommissionen skall senast den 31 december 2006 och i enlighet med förfarandet i artikel 4.2 i detta beslut, fastställa i ton koldioxidekvivalenter de utsläppsnivåer som tilldelats Europeiska gemenskapen och var och en av medlemsstaterna när de slutgiltiga basårssiffrorna fastställts och på grundval av de kvantifierade åtaganden om begränsning eller minskning av utsläpp som anges i bilaga II, med beaktande av metoderna för beräkning av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor som anges i artikel 5.2 i protokollet samt de metoder för beräkning av det tilldelade värdet i enlighet med artikel 3.7 och 3.8 i protokollet.

Den mängd som tilldelats Europeiska gemenskapen och var och en av medlemsstaterna skall vara likvärdig med vars och ens utsläppsnivå, som fastställts i enlighet med denna artikel.

Artikel 4

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättats enligt artikel 8 i beslut 93/389/EEG.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 5

1. Rådets ordförande bemyndigas härmed att utse den eller de personer som skall ha rätt att på Europeiska gemenskapens

vagnar anmäla detta beslut till sekretariatet för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar i enlighet med artikel 4.2 i protokollet.

2. Rådets ordförande bemyndigas härmed att utse den eller de personer som skall ha rätt att, samma dag som den anmälan görs som avses i punkt 1, deponera godkännandeinstrumentet hos Förenta nationernas generalsekreterare i enlighet med artikel 24.1 i protokollet för att uttrycka gemenskapens samtycke till att bindas av avtalet.

3. Rådets ordförande bemyndigas härmed att utse den eller de personer som skall ha rätt att, samma dag som den anmälan görs som avses i punkt 1, deponera den behörighetsförklaring som anges i bilaga III, i enlighet med artikel 24.3 i protokollet.

Artikel 6

1. När medlemsstaterna deponerar sina ratifikations- eller godkännandeinstrument till protokollet skall de samtidigt och å egna vägnar anmäla detta beslut till sekretariatet för Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar i enlighet med artikel 4.2 i protokollet.

2. Medlemsstaterna skall sträva efter att vidta nödvändiga åtgärder för att deponera sina ratifikations- eller godkännandeinstrument samtidigt som Europeiska gemenskapen och de andra medlemsstaterna och såvitt möjligt senast den 1 juni 2002.

3. Medlemsstaterna skall senast den 1 april 2002 informera kommissionen om sitt beslut att ratificera eller godkänna protokollet eller, beroende på omständigheterna, när de erforderliga förfarandena kan förväntas vara avslutade. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna bestämma datum för samtidig deponering av ratifikations- och godkännandeinstrumenten.

Artikel 7

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 25 april 2002.

På rådets vägnar

M. RAJOY BREY

Ordförande

BILAGA I

ÖVERSÄTTNING

KYOTOPROTOKOLLET TILL FÖRENTA NATIONERNAS RAMKONVENTION OM KLIMATFÖRÄNDRINGAR

PARTERNA I DETTA PROTOKOLL,

SOM ÄR parter i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring, nedan kallad konventionen,

SOM SÖKER UPPNÅ konventionens slutmål som det anges i artikel 2 i konventionen,

SOM ERINRAR OM konventionens bestämmelser,

SOM VÄGLEDS AV artikel 3 i konventionen,

MED TILLÄMPNING AV Berlinmandatet som antogs av partskonferensen genom beslut 1/CP.1 vid dess första möte,

HÄRIGENOM AVTALAS FÖLJANDE.

Artikel 1

Vid tillämpningen av detta protokoll skall definitionerna i artikel 1 i konventionen gälla. Därutöver avses med

1. *partskonferensen*: konventionsparternas konferens,
2. *konventionen*: Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring, antagen i New York den 9 maj 1992,
3. *mellanstatliga panelen om klimatförändring*: den mellanstatliga panel om klimatförändring som 1988 upprättades gemensamt av Meteorologiska världsorganisationen (WMO) och Förenta nationernas miljöprogram (UNEP),
4. *Montrealprotokollet*: Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet, antaget i Montreal den 16 september 1987 med senare justeringar och ändringar,
5. *närvarande och röstande parter*: parter som är närvarande och avger ja- eller nej-röst,
6. *part*: en part i detta protokoll om inte annat framgår av sammanhanget,

7. *part i bilaga I*: en part som är upptagen i bilaga I till konventionen, eventuellt ändrad, eller en part som har gjort en anmälan med stöd av artikel 4.2 g i konventionen.

Artikel 2

1. Varje part i bilaga I skall, för att uppfylla sina kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp enligt artikel 3 och för att främja en hållbar utveckling,
 - a) tillämpa och/eller vidareutveckla målsättningar och åtgärder i överensstämmelse med sina nationella förhållanden såsom
 - i) förbättring av energieffektiviteten i relevanta sektorer av sin nationella ekonomi,
 - ii) skydd för och ökning av kolsänkor och reservoarer för växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet, med beaktande av sina åtaganden enligt tillämpliga internationella miljööverenskommelser; främjande av hållbara metoder för skogsskötsel, nybeskogning och återbeskogning,
 - iii) främjande av hållbara former av jordbruk med beaktande av överväganden om klimatförändringar,
 - iv) forskning om samt främjande, utveckling och ökad användning av nya och förnyelsebara energiformer, tekniker för upptag av koldioxid samt avancerade och innovativa, miljövänliga tekniker,

- v) gradvis minskning eller successivt avlägsnande av brister i marknaden, fiskala incitament, skatte- och avgiftsbefrielse samt subventioner i alla sektorer som släpper ut växthusgaser och som därigenom motverkar konventionens syfte och tillämpningen av styrmedel för marknaden,
- vi) stöd för tillämpliga reformer i relevanta sektorer som syftar till att främja målsättningar och åtgärder som begränsar eller minskar utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet,
- vii) åtgärder för att begränsa och/eller minska utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet inom transportsektorn,
- viii) begränsning och/eller minskning av utsläpp av metan genom återvinning och användning i avfallshantering och inom produktion, transport och distribution av energi,
- b) samarbeta med andra parter i bilaga I för att höja den individuella och kombinerade verkan av de målsättningar och åtgärder som satts i verket med stöd av denna artikel i enlighet med konventionens artikel 4.2 e i. I detta syfte skall dessa parter vidta åtgärder för att dela med sig av sina erfarenheter och utbyta information om sådana målsättningar och åtgärder, däribland utveckling av metoder för att förbättra deras inbördes jämförbarhet, begriplighet och verkan. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte eller så snart som möjligt därefter överväga metoder för att underlätta sådant samarbete under beaktande av all relevant information.

2. Parterna i bilaga I skall sträva efter att begränsa eller minska utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet från flygbränslen och marina bränslen genom insatser i Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) respektive Internationella sjöfartsorganisationen (IMO).

3. Parterna i bilaga I skall sträva efter att genomföra de målsättningar och åtgärder som avses i denna artikel så att skadliga effekter minimeras, däribland de skadliga effekterna av klimatförändringar, inverkan på internationell handel samt social, miljömässig och ekonomisk inverkan på andra parter, särskilt parter som är utvecklingsländer, speciellt de som avses i artikel 4.8 och 4.9 i konventionen, med beaktande av artikel 3 i konventionen. I sin funktion som protokollets partsmöte får partskonferensen på lämpligt sätt vidta ytterligare åtgärder för att främja tillämpningen av bestämmelserna i denna punkt.

4. Om partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte beslutar att det skulle vara fördelaktigt att samordna några målsättningar och åtgärder i punkt 1 a ovan med beaktande av olika nationella förhållanden och möjliga effekter, skall den överväga metoder för att utforma samordning av sådana målsättningar och åtgärder.

Artikel 3

1. Parterna i bilaga I skall, var för sig eller gemensamt, tillse att deras sammanlagda antropogena utsläpp av de växthusgaser som står upptagna i bilaga A uttryckt i koldioxidekvivalenter inte överstiger deras tilldelade mängder, beräknade enligt deras kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som de anges i bilaga B och i överensstämmelse med bestämmelserna i denna artikel, i syfte att minska deras sammanlagda utsläpp av sådana gaser med minst 5 procent av 1990 års nivåer för åtagandeperioden år 2008 till år 2012.

2. Varje part i bilaga I skall senast år 2005 ha gjort påvisbara framsteg i uppfyllandet av sina åtaganden enligt detta protokoll.

3. Nettoförändringarna i utsläpp av växthusgaser från källor och upptag i kolsänkor som härrör från direkta antropogena förändringar vad avser verksamhet inom markanvändning och skogsbruk, begränsade till nybeskogning, återbeskogning och avskogning sedan 1990, uppmätta som verifierbara ändringar i kollagren under varje åtagandeperiod, skall användas för att fullgöra de åtaganden som gjorts enligt denna artikel av varje part som står upptagen i bilaga I. Utsläpp av växthusgaser från källor och upptag i kolsänkor som följer av denna verksamhet skall redovisas på ett öppet och kontrollerbart sätt i enlighet med artiklarna 7 och 8.

4. Före den första sessionen med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall varje part i bilaga I för bedömning av underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning tillhandahålla uppgifter för att bestämma storleken på dess kollager år 1990 och möjliggöra att en uppskattning görs av förändringarna i dem de följande åren. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte eller så snart som möjligt därefter anta former, regler och riktlinjer för det sätt på vilket och vilka ytterligare av människor bedrivna verksamheter som har samband med förändringar av utsläpp av växthusgaser från källor och upptag i kolsänkor i kategorierna jordbruksmark, skogsbruk och förändring av markanvändning som skall läggas till eller dras från de tilldelade mängderna för parterna i bilaga I med beaktande av osäkerhet, klarhet i rapporteringen, verifierbarhet, arbetet med metoder i mellanstatliga panelen för klimatförändringar, anvis-

ningar lämnade av underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning i enlighet med artikel 5 samt partskonferensens beslut. Detta beslut skall gälla för den andra och de följande åtagandeperioderna. En part har rätt att tillämpa detta beslut på dessa supplementära, av människan bedrivna verksamheter vid sin första åtagandeperiod förutsatt att de har vidtagits efter 1990.

5. De parter i bilaga I som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi vilkas basår eller basperiod fastställdes med stöd av beslut 9/CP.2 av partskonferensen vid dess andra möte skall använda detta basår eller denna basperiod för uppfyllandet av sina åtaganden enligt denna artikel. Övrig part i bilaga I som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi vilken ännu inte har lämnat in sin första nationalrapport enligt artikel 12 i konventionen, får också till partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte anmäla att den avser att använda ett annat basår eller en annan basperiod än år 1990 för fullgörandet av sina åtaganden enligt den här artikeln. Partskonferensen skall i sin funktion som protokollets partsmöte besluta om en sådan anmälan kan godtas.

6. Med beaktande av artikel 4.6 i konventionen skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte medge viss flexibilitet för de parter i bilaga I som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi i fråga om fullgörande av andra åtaganden de iklätt sig enligt detta protokoll än de som omfattas av denna artikel.

7. I den första kvantifierade åtagandeperioden om begränsning och minskning av utsläpp som löper under tiden 2008–2012 skall den tilldelade mängden för varje part i bilaga I vara lika med det procenttal som anges för parten i bilaga B av dess sammanlagda antropogena utsläpp av växthusgaser enligt bilaga A år 1990 eller det basår eller den basperiod som fastställts i enlighet med punkt 5 ovan multiplicerad med talet fem. De parter i bilaga I för vilka förändring av markanvändning och skogsbruk år 1990 utgjorde en nettokälla för utsläpp av växthusgaser skall, vid beräkningen av sina tilldelade mängder, i sina utsläpp eller basperioder för basåret 1990 inkludera det sammanlagda, antropogena utsläppet av växthusgaser från källor uttryckt i koldioxidekvivalenter minskat med upptag i kolsänkor år 1990 som härrör från förändring av markanvändningen.

8. Part i bilaga I har rätt att välja 1995 som basår för den beräkning beträffande fluorkolväten, perfluorkolväten och svavelhexafluorid som avses i punkt 7 ovan.

9. Åtaganden för följande perioder av parterna i bilaga I skall fastställas genom ändring i bilaga B till detta protokoll och antas i enlighet med bestämmelserna i artikel 21.7. I sin

funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen inleda prövningen av dessa åtaganden senast sju år före utgången av den första åtagandeperiod som avses i punkt 1 ovan.

10. Utsläppsminskningssenheter eller del av tilldelad mängd som en part förvärvat från en annan part i enlighet med bestämmelserna i artikel 6 eller artikel 17 skall läggas till den förvärvande partens tilldelade mängd.

11. Utsläppsminskningssenheter eller del av tilldelad mängd som en part överlåter till en annan part i enlighet med bestämmelserna i artikel 6 eller artikel 17 skall dras från den överlåtande partens tilldelade mängd.

12. Certifierade utsläppsminskningar som en part förvärvat från en annan part i enlighet med bestämmelserna i artikel 12 skall läggas till den förvärvande partens tilldelade mängd.

13. Om utsläppen för en part som ingår i bilaga I under en åtagandeperiod understiger partens tilldelade mängd enligt denna artikel, skall skillnaden på denna parts begäran läggas till partens tilldelade mängd under följande åtagandeperioder.

14. Parterna i bilaga I skall sträva efter att fullgöra de åtaganden som nämns i punkt 1 ovan på ett sådant sätt att skadliga sociala, miljömässiga och ekonomiska följdverkningar för parter som är utvecklingsländer minimeras, särskilt för länder som nämns i artikel 4.8 och 4.9 i konventionen. I linje med relevanta beslut av partskonferensen med avseende på genomförande av de nämnda punkterna skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte vid sitt första möte överväga vilka åtgärder som är nödvändiga för att minimera de skadliga verkningarna av klimatförändringar och/eller följderna av motåtgärder för de parter som avses i de nämnda punkterna. Bland de frågor som skall beaktas skall vara upprättande av finansiering, försäkring och tekniköverföring.

Artikel 4

1. Parter i bilaga I som har träffat överenskommelse om att gemensamt fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3 skall anses ha fullgjort dessa åtaganden under förutsättning att deras totala, gemensamma, sammanlagda, antropogena utsläpp av de växthusgaser som står upptagna i bilaga A uttryckt i koldioxidekvivalenter inte överstiger deras tilldelade mängder beräknade i enlighet med deras kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som de anges i bilaga B och i överensstämmelse med bestämmelserna i artikel 3. Den

utsläppsnivå som tilldelats var och en av parterna i överenskommelsen skall anges i denna.

2. Parterna i varje sådan överenskommelse skall till sekretariatet anmäla bestämmelserna i överenskommelsen den dag de deponerar sina ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument till detta protokoll. Sekretariatet skall i sin tur informera parterna och signatärerna i konventionen om bestämmelserna i överenskommelsen.

3. Sådana överenskommelser skall gälla under den åtagandeperiod som anges i artikel 3.7.

4. I de fall samarbetande parter samverkar inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration och i samförstånd med denna, skall sådana ändringar i organisationens sammansättning som inträffar efter antagandet av detta protokoll inte inverka på gällande åtaganden enligt protokollet. En ändring av organisationens sammansättning skall endast beaktas med avseende på sådana åtaganden enligt artikel 3 som görs efter ändringen.

5. Om parterna i en sådan överenskommelse inte lyckas uppnå den totala gemensamma nivån för utsläppsminskning, skall varje part i överenskommelsen vara ansvarig för sin utsläppsnivå i enlighet med överenskommelsen.

6. I de fall samarbetande parter samverkar inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration som är part i detta protokoll och i samförstånd med denna organisation, skall varje medlemsstat i organisationen individuellt och tillsammans med organisationen, vilken skall följa artikel 24, om man inte lyckas uppnå den totala gemensamma nivån för utsläppsminskning, bära ansvaret för sin utsläppsnivå enligt vad som anmälts i enlighet med den här artikeln.

Artikel 5

1. Varje part i bilaga I skall senast ett år före den första åtagandeperiodens början ha infört ett nationellt system för uppskattning av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av alla växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte fastställa riktlinjer för sådana nationella system varvid den metodik som närmare anges i punkt 2 nedan skall beaktas.

2. De metoder för uppskattning av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av alla växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet skall vara de som antogs av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och godkändes av partskonferensen vid dess tredje möte. I de fall dessa metoder inte tillämpas, skall lämpliga justeringar göras i enlighet

med metoder fastställda av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte vid dess första möte. På grundval av bl.a. arbete utfört av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och råd från underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte regelbundet granska och, om så är nödvändigt, företa en översyn av dessa metoder och justeringar varvid relevanta beslut av partskonferensen fullt ut skall beaktas. Översyn av metoder och justeringar skall företas endast i syfte att verifiera att åtaganden enligt artikel 3 fullgjorts i fråga om åtagandeperioder som infaller efter översynen.

3. De faktorer för global uppvärmningspotential som används för att beräkna kolodioxidekvivalensen av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av växthusgaser som anges i bilaga A skall vara de som antogs av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och godkändes av partskonferensen vid dess tredje möte. På grundval av bl.a. arbete utfört av mellanstatliga panelen för klimatförändringar och råd från underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte regelbundet granska och, då så är nödvändigt, företa en översyn av faktorn för global uppvärmningspotential för varje sådan växthusgas varvid partskonferensens relevanta beslut fullt ut skall beaktas. Översynen av en faktor för global uppvärmningspotential skall endast gälla åtaganden enligt artikel 3 med avseende på åtagandeperioder som antagits efter översynen.

Artikel 6

1. För att fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3 har varje part i bilaga I rätt att överlåta till eller förvärva från varje annan part i bilaga I utsläppsminskningenheter som härrör från projekt som syftar till att minska antropogena utsläpp från källor eller öka antropogena upptag i kolsänkor av växthusgaser från varje sektor av ekonomin under följande förutsättningar:

- a) Att varje sådant projekt är godkänt av de berörda parterna.
- b) Att varje sådant projekt innebär en minskning av utsläpp från källor eller en ökning av upptag i kolsänkor som går utöver vad som annars skulle uppnås.
- c) Att ifrågavarande part inte förvärvar några utsläppsminskningenheter om den inte fullgör sina skyldigheter enligt artiklarna 5 och 7.

d) Att de förvärvade utsläppsminskningenheter ska vara supplementära till nationella åtgärder för att uppfylla åtagandena enligt artikel 3.

2. I sin funktion som protokollets partsmöte får partskonferensen vid sitt första möte eller så snart som möjligt därefter ytterligare utforma riktlinjerna för denna artikels genomförande, bl.a. för verifiering och rapportering.

3. En part i bilaga I får auktorisera juridiska personer att under dess ansvar delta i åtgärder som leder till framställande, överlåtelse eller förvärv av utsläppsminskningenheter på sätt som anges i denna artikel.

4. Om en fråga har väckts i enlighet med de relevanta bestämmelserna i artikel 8 huruvida en part i bilaga I har uppfyllt de krav som ställs i denna artikel, får överlåtelse och förvärv av utsläppsminskningenheter fortsätta efter det att frågan har väckts under förutsättning att inga sådana enheter utnyttjas av en part för att fullgöra dess åtaganden enligt artikel 3 tills frågan om uppfyllande har avgjorts.

Artikel 7

1. Varje part i bilaga I skall i sin årliga inventering av antropogena utsläpp från källor och upptag i kolsänkor av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet som inges i enlighet med partskonferensens relevanta beslut inkludera den ytterligare information som är nödvändig för att säkerställa att bestämmelserna i artikel 3 uppfylls i enlighet med punkt 4 nedan.

2. Varje part i bilaga I skall i sin nationalrapport enligt artikel 12 i konventionen inkludera de ytterligare uppgifter som är nödvändiga för att styrka att den har fullgjort sina åtaganden enligt detta protokoll i enlighet med punkt 4 nedan.

3. Varje part i bilaga I skall årligen lämna de uppgifter som krävs enligt punkt 1 ovan med början med den första inventering som parten skall upprätta i enlighet med konventionen för åtagandeperiodens första år när detta protokoll har trätt i kraft för parten i fråga. Varje sådan part skall lämna de uppgifter som krävs enligt punkt 2 ovan som en del av den första nationalrapport som parten är skyldig att avge i enlighet med konventionen när detta protokoll har trätt i kraft för parten och efter antagandet av riktlinjer i enlighet med punkt 4 nedan. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen bestämma hur ofta de uppgifter som fordras enligt denna artikel skall lämnas med beaktande av varje tidtabell för avgivande av nationalrapporter som har beslutats av partskonferensen.

4. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte anta riktlinjer för och fortsätt-

ningsvis periodiskt granska hur de uppgifter som fordras enligt denna artikel skall utformas med beaktande av de riktlinjer för utformning av nationalrapporter av parterna i bilaga I som har antagits av partskonferensen. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen också före den första åtagandeperioden besluta om formerna för redovisning av tilldelade mängder.

Artikel 8

1. De uppgifter som lämnats i enlighet med artikel 7 av varje part i bilaga I skall granskas av expertgrupper i enlighet med partskonferensens relevanta beslut och i överensstämmelse med de riktlinjer som för detta ändamål antagits av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte med stöd av punkt 4 i denna artikel. De uppgifter som har lämnats i enlighet med artikel 7.1 av varje part i bilaga I skall granskas som en del av den årliga sammanställningen och redovisningen av utsläppsinventeringar och tilldelade mängder. Dessutom skall uppgifter lämnade i enlighet med artikel 7.2 av parterna i bilaga I granskas som en del av granskningen av rapporterna.

2. Expertgrupperna skall samordnas av sekretariatet och bestå av experter utvalda bland kandidater som nominerats av konventionsparterna, och i förekommande fall av mellanstatliga organisationer, i enlighet med de riktlinjer som partskonferensen antagit för ändamålet.

3. Granskningsförfarandet skall möjliggöra en fullständig och detaljerad teknisk bedömning av alla aspekter av parternas genomförande av detta protokoll. Expertgrupperna skall avge en rapport till partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte med bedömning av parternas fullgörande av åtagandena; de potentiella problemen med och de faktorer som inverkar på fullgörandet av åtagandena skall identifieras i rapporten. Sekretariatet skall delge alla konventionsparternas rapporter. Sekretariatet skall göra upp en förteckning över de frågor om genomförande som nämns i rapporterna för vidare prövning av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

4. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte anta riktlinjer för expertgruppernas granskning av genomförandet av detta protokoll med beaktande av partskonferensens relevanta beslut och från tid till tid därefter uppdatera dem.

5. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen med biträde av underorganet för genomförande och,

när så är lämpligt, av underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning pröva följande:

- a) De uppgifter som lämnats av parterna i enlighet med artikel 7 och de rapporter om dessa uppgifter som upprättats av expertgrupperna med stöd av den här artikeln.
- b) De frågor om uppfyllande som förtecknats av sekretariatet med stöd av punkt 3 ovan samt andra frågor som väckts av parterna.

6. På grundval av de uppgifter som nämns i punkt 5 ovan skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte besluta om alla frågor som krävs för att genomföra detta protokoll.

Artikel 9

1. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen regelbundet göra en översyn av detta protokoll mot bakgrund av bästa möjliga tillgängliga vetenskapliga uppgifter om och bedömningar av klimatförändringar och deras följder samt relevanta tekniska, sociala och ekonomiska uppgifter. Dessa översyner skall samordnas med relevanta översyner enligt konventionen, särskilt de som fordras artikel 4.2 d och artikel 7.2 a i konventionen. På grundval av dessa översyner skall partskonferensen i sin funktion som protokollets partsmöte vidta lämpliga åtgärder.

2. Den första översynen skall genomföras vid det andra mötet med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Senare översyner skall genomföras med regelbundna och lämpliga intervall.

Artikel 10

Alla parter skall – med beaktande av sitt gemensamma men olikartade ansvar och sina speciella nationella och regionala utvecklingsprioriteringar, målsättningar och andra omständigheter – utan att föreskriva nya åtaganden för parter som inte upptas i bilaga I, men med bekräftande av dessa parter gällande åtaganden enligt artikel 4.1 i konventionen och under fortsatt främjande av att dessa åtaganden fullgörs i syfte att uppnå en hållbar utveckling, med beaktande av artikel 4.3, 4.5 och 4.7 i konventionen, göra följande:

- a) I de fall det är relevant och i möjlig utsträckning utforma kostnadseffektiva nationella och, där så är tillämpligt, regionala program för att förbättra kvalitén på lokala emissionsfaktorer, aktivitetsuppgifter och/eller modeller som motsvarar varje parts sociala och ekonomiska förhållanden för färdigställande och periodisk uppdatering av nationella inventeringar av antropogena utsläpp från källor och upptag i

kolsänkor av alla växthusgaser som inte omfattas av Mont-realprotokollet med användande av jämförbar metodik, vilken skall beslutas av partskonferensen och vara förenlig med de riktlinjer för utformning av nationalrapporter som antagits av denna.

- b) Formulera, genomföra, tillkännage och regelbundet uppdatera nationella och, där så är tillämpligt, regionala program som innehåller åtgärder för att mildra klimatförändringar och åtgärder för att underlätta en tillfredsställande anpassning till klimatförändringar.

- i) Sådana program bör bl.a. avse energi-, transport- och industrisektorerna samt jordbruk, skogsbruk och avfallshantering. Vidare bör tekniker för anpassning och metoder för förbättrad samhällsplanering förbättra anpassningen till klimatförändringar.

- ii) Parterna i bilaga I skall lämna uppgifter om de åtgärder som vidtagits med stöd av detta protokoll innefattande nationella program i överensstämmelse med artikel 7; de övriga parterna skall sträva efter att i sina nationalrapporter ta med uppgifter om program, i den mån sådana förekommer, som innehåller åtgärder som parten anser skall bidra till att motverka klimatförändringar och deras skadliga verkningar, däribland till att åstadkomma dämpning av utsläppsökningen av växthusgaser och öka upptaget i kolsänkor, åtgärder syftande till kapacitetsuppbyggnad samt anpassningsåtgärder.

- c) Samarbeta med att främja effektiva former för utveckling, tillämpning och spridning av, och vidta alla genomförbara åtgärder för att främja, underlätta och, i förekommande fall, finansiera överföring av eller tillgång till miljövänliga tekniker, know-how, praxis och förfaranden som sammanhänger med klimatförändringar, särskilt till utvecklingsländerna, inklusive införande av strategier och program för effektiv överföring av miljövänliga tekniker som är offentligt ägda eller förvaltade samt skapar en miljö som stimulerar den privata sektorn att främja och förbättra överföring av och tillgång till miljövänliga tekniker.

- d) Samarbeta i fråga om vetenskaplig och teknisk forskning och främja bibehållande och utveckling av systematiska observationssystem och utveckling av informationsarkiv för att minska osäkerheten om klimatsystemet, de negativa effekterna av klimatförändringar och de ekonomiska och sociala verkningarna av olika motåtgärder och främja utveckling och förstärkning av nationell kapacitet och nationella medel för att delta i internationella och mellanstatliga strävanden, program och nätverk med avseende på forskning och systematisk observation, allt under beaktande av artikel 5 i konventionen.

- e) Genom samarbete stödja och på det internationella planet – i förekommande fall med utnyttjande av befintliga organ – främja utveckling och genomförande av program för undervisning och yrkesutbildning, innefattande förstärkning av nationellt kapacitetsuppbyggande – särskilt av mänsklig och institutionell kapacitet – och utbyte eller tillhandahållande av personal för att utbilda experter inom detta område, i synnerhet för utvecklingsländerna, samt på det nationella planet främja allmänhetens medvetande om och tillgång till information om klimatförändringar. Lämpliga metoder bör utvecklas för att genomföra dessa verksamheter med hjälp av de organ som härför avses i konventionen under beaktande av artikel 6 i denna.
- f) I sina nationalrapporter ta med information om program och verksamheter som genomförts med stöd av denna artikel i enlighet med relevanta beslut av partskonferensen.
- g) Vid fullgörande av åtagandena i denna artikel till fullo beakta artikel 4.8 i konventionen.

Artikel 11

1. Parterna skall vid tillämpningen av artikel 10 beakta bestämmelserna i artikel 4.4, 4.5, 4.7, 4.8 och 4.9 i konventionen.
2. Parter som är industriländer och övriga parter upptagna i bilaga II till konventionen som är industriländer skall vid tillämpningen av artikel 4.1 i konventionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 4.3 och artikel 11 i konventionen och genom den eller de organisationer som anförtrots driften av konventionens finansiella mekanism göra följande:
 - a) Tillhandahålla nya och additionella finansiella resurser för att helt och hållet täcka de överenskomna kostnader som parter som är utvecklingsländer har ådragit sig för att främja fullgörandet av gjorda åtaganden enligt artikel 4.1 a i konventionen som avses i artikel 10 a.
 - b) Ävenledes tillhandahålla sådana ekonomiska resurser – däribland för tekniköverföring – som de parter som är utvecklingsländer behöver för att helt och hållet täcka de överenskomna tillkommande kostnader som dessa länder har ådragit sig för att främja fullgörandet av de gjorda åtagandena enligt artikel 4.1 i konventionen som avses i artikel 10 och som har överenskommit mellan en part som är utvecklingsland och det eller de internationella organ som avses i artikel 11 i konventionen i enlighet med nämnda artikel.

Vid fullgörandet av dessa åtaganden skall beaktas nödvändigheten av tillräcklig och förutsägbar medelsanskaffning och bety-

delsen av en tillfredsställande bördefördelning mellan de parter som är industriländer. Riktlinjerna för det eller de organ som har anförtrots driften av konventionens finansiella mekanism genom relevanta beslut av partskonferensen, inklusive de riktlinjer som har överenskommit innan detta protokoll antogs, skall i tillämpliga delar gälla för bestämmelserna i denna punkt.

3. Parter som är industriländer och övriga parter upptagna i bilaga II till konventionen som är industriländer får också tillhandahålla, och parter som är utvecklingsländer får ta emot, ekonomiska medel för att genomföra artikel 10 genom bilaterala, regionala och andra multilaterala kanaler.

Artikel 12

1. Härmed upprättas en mekanism för en ren utveckling.
2. Syftet med mekanismen för en ren utveckling skall vara att hjälpa de parter som inte är upptagna i bilaga I att uppnå en hållbar utveckling och att bidra till att uppnå konventionens yttersta målsättning samt att hjälpa parterna i bilaga I att fullgöra sina kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp i enlighet med artikel 3.
3. Enligt mekanismen för en ren utveckling
 - a) kan parter som inte står upptagna i bilaga I tillgodoräkna sig projektaktiviteter som resulterar i certifierade utsläppsminskningar, och
 - b) får parter upptagna i bilaga I utnyttja certifierade utsläppsminskningar som härrör från sådana projektaktiviteter som bidrag till att fullgöra en del av deras kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp i enlighet med artikel 3 så som dessa fastställts av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.
4. Mekanismen för en ren utveckling skall sortera under partskonferensen och få riktlinjer av den i dess funktion som protokollets partsmöte och stå under överinseende av ett verkställande organ för mekanismen för en ren utveckling.
5. De utsläppsminskningar som är resultat av projektaktiviteter skall certifieras av operativa organ som skall utses av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte på grundval av följande kriterier:

- a) Frivilligt deltagande som godkänts av var och en av de berörda parterna.
- b) Verkliga, mätbara och varaktiga fördelar som har samband med begränsning av klimatförändringar.
- c) Utsläppsminskningar som går utöver sådana som skulle ha inträffat om ingen certifierad projektaktivitet hade förekommit.

6. Mekanismen för en ren utveckling skall vid behov medverka till att ordna finansiering av certifierade projektaktiviteter.

7. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte upprätta former och förfaranden i syfte att säkerställa klarhet, effektivitet och kontroll genom oberoende revision och verifiering av projektaktiviteter.

8. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen tillse att en del av förtjänsten från certifierade projektaktiviteter används dels för att täcka förvaltningskostnader, dels för att hjälpa de parter som är utvecklingsländer och som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändring att täcka anpassningskostnader.

9. Rätt att delta i mekanismen för en ren utveckling – innefattande de i punkt 3 a ovan nämnda aktiviteterna – och att förvärva certifierade utsläppsminskningar tillkommer privata och/eller offentliga juridiska personer; deltagandet skall följa den ledning som utövas av det verkställande organet för mekanismen för en ren utveckling.

10. Certifierade utsläppsminskningar som uppnåtts under perioden från år 2000 till den första åtagandeperiodens början får utnyttjas för att bidra till att fullgöra åtagandena för den första åtagandeperioden.

Artikel 13

1. Partskonferensen, konventionens högsta organ, skall fungera som protokollets partsmöte.

2. Parter i konventionen som inte är parter i protokollet får delta som observatörer i möten med partskonferensen när denna tjänstgör som protokollets partsmöte. När partskonferensen fungerar som protokollets partsmöte skall endast protokollsparterna fatta beslut med avseende på detta protokoll.

3. När partskonferensen fungerar som protokollets partsmöte skall en ledamot av partskonferensens presidium som

representerar en part i konventionen, men som vid ifrågavärande tidpunkt inte är part i protokollet, ersättas av en annan ledamot som skall väljas av och bland parterna i protokollet.

4. I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen fortlöpande följa detta protokolls genomförande och, inom gränserna för sin behörighet, fatta de beslut som är nödvändiga för att främja dess faktiska genomförande. Den skall utföra de uppgifter som den tilldelas i detta protokoll och göra följande:

a) På grundval av all information som den tillställts i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll bedöma parternas tillämpning av protokollet, den totala verkan av de åtgärder som vidtagits med stöd av detta protokoll, särskilt miljömässiga, ekonomiska och sociala verkningar, och deras kumulativa effekt samt i vilken utsträckning framsteg görs i riktning mot att förverkliga konventionens syfte.

b) Från tid till annan pröva parternas förpliktelser enligt detta protokoll med vederbörligt beaktande av de granskningar som avses i artikel 4.2 d och artikel 7.2 i konventionen med beaktande av konventionens syfte, den erfarenhet som vunnits vid dess tillämpning samt utvecklingen av vetenskaplig och teknisk kunskap och i detta hänseende regelbundet ta ställning till och anta rapporter om detta protokolls genomförande.

c) Främja och underlätta utbyte av information om åtgärder som vidtagits av parterna för att mildra klimatförändringar och deras verkningar med beaktande av parternas olika förhållanden, ansvar och förmåga samt deras olika åtaganden enligt detta protokoll.

d) På begäran av minst två parter underlätta samordningen av åtgärder som dessa vidtagit för att mildra klimatförändringar och deras verkningar under beaktande av parternas olika förhållanden, ansvar och förmåga samt deras olika åtaganden enligt detta protokoll.

e) I överensstämmelse med konventionens syfte och detta protokolls bestämmelser och under fullt beaktande av partskonferensens relevanta beslut främja och vägleda utveckling och fortlöpande förbättring av jämförbar metodik för att effektivt tillämpa detta protokoll, efter beslut av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

f) Avge rekommendationer i frågor som är nödvändiga för tillämpningen av detta protokoll.

g) Söka mobilisera ytterligare ekonomiska resurser i enlighet med artikel 11.2.

Artikel 14

h) Upprätta sådana underorgan som bedöms vara nödvändiga för tillämpningen av detta protokoll.

i) I förekommande fall begära och ta i anspråk tjänster och information från och samarbete med behöriga internationella, mellanstatliga och frivilliga organisationer.

j) Utöva sådana övriga funktioner som kan behövas för att tillämpa detta protokoll och pröva alla uppdrag som följer av beslut av partskonferensen.

5. Partskonferensens arbetsordning och den ordning för finansiella frågor som tillämpas med stöd av konventionen skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll, såvida inte annat enhälligt beslutats av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

6. Det första mötet med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall sammankallas av sekretariatet i samband med det första möte med partskonferensen som skall hållas efter den dag då detta protokoll trätt i kraft. De följande ordinarie mötena med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall hållas årligen och genomföras i samband med partskonferensens ordinarie möte, såvida inte annat beslutats av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte.

7. Extramöten med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte skall hållas vid sådana andra tidpunkter som bedöms vara nödvändigt av partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte eller efter skriftlig framställning av någon av parterna, förutsatt att framställningen inom sex månader efter det att den av sekretariatet har tillställts alla parter stöds av minst en tredjedel av dem.

8. Förenta nationerna, dess fackorgan, Internationella atomenergiorganet (IAEA) och varje medlemsstat eller observatör i dessa organ som inte är part i konventionen får representeras som observatörer vid möten i partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Varje organ eller fackorgan, såväl nationellt som internationellt, statligt eller icke statligt, som är behörigt i frågor som omfattas av detta protokoll och som till sekretariatet har framfört att det önskar vara representerat som observatör vid ett möte med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte kan tillåtas delta, såvida inte minst en tredjedel av de närvarande parterna reser invändningar. Observatörernas tillträde och deltagande skall följa den arbetsordning som avses i punkt 5 ovan.

1. Det sekretariat som upprättats i enlighet med artikel 8 i konventionen skall tjäna som sekretariat för detta protokoll.

2. Artikel 8.2 i konventionen som innehåller bestämmelser om sekretariatets funktioner och artikel 8.3 i konventionen beträffande arrangemang för sekretariatets arbetsformer skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll. Sekretariatet skall dessutom utöva de funktioner som det anförtros genom detta protokoll.

Artikel 15

1. Underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande, vilka upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen, skall tjäna som underorgan för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorgan för genomförande av detta protokoll. Bestämmelserna om dessa båda organs verksamhet enligt konventionen skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll. Möten med underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande av detta protokoll skall hållas i samband med mötena i underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorganet för genomförande av konventionen.

2. Konventionsparter, som inte är parter i detta protokoll, får delta som observatörer i alla möten med underorganen. När underorganen tjänar som underorgan till detta protokoll skall beslut enligt detta protokoll fattas endast av dem som är parter i detta protokoll.

3. När de underorgan som upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen utför sina funktioner i frågor som avser detta protokoll skall en medlem av dessa underorgan som representerar en part i konventionen, men som vid ifrågavarande tidpunkt inte är part i protokollet, ersättas av en annan medlem som skall väljas av och bland parterna i protokollet.

Artikel 16

I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen så snart som möjligt pröva hur det multilaterala samrådsförfarande som avses i artikel 13 i konventionen skall tillämpas på detta protokoll och, om så behövs, anpassa detta samrådsförfarande med beaktande av de relevanta beslut som kan komma att fattas av partskonferensen. Sådana multilaterala samrådsförfaranden som är tillämpliga på detta protokoll skall tillämpas utan att det skall inverka på de förfaranden och mekanismer som upprättats med stöd av artikel 18.

Artikel 17

Partskonferensen skall fastställa erforderliga principer, former, regler och riktlinjer, särskilt för verifiering, rapportering och

redovisningsskyldighet avseende handeln med utsläppsätter. Parter upptagna i bilaga B får delta i handeln med utsläppsätter för att fullgöra sina åtaganden enligt artikel 3. Sådan handel skall vara supplementär till de nationella åtgärderna för att fullgöra de kvantifierade åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp som gjorts med stöd av den artikeln.

Artikel 18

I sin funktion som protokollets partsmöte skall partskonferensen vid sitt första möte anta lämpliga och verkningsfulla förfaranden och mekanismer för att fastställa och utreda fall av bristande efterlevnad av bestämmelserna i detta protokoll, inklusive genom att upprätta en förteckning över möjliga påföljder med beaktande av den bristande efterlevnadens orsak, typ, grad och frekvens. Alla förfaranden och mekanismer som i enlighet med denna artikel medför bindande konsekvenser skall antas genom ändring av detta protokoll.

Artikel 19

Bestämmelserna om tvistlösning i artikel 14 i konventionen skall i tillämpliga delar gälla för detta protokoll.

Artikel 20

1. Varje part får föreslå ändringar av detta protokoll.
2. Ändringar av detta protokoll skall antas vid ett ordinarie möte med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Texten till ändringsförslag till detta protokoll skall av sekretariatet meddelas parterna senast sex månader före det möte vid vilket ändringen föreslås bli antagen. Sekretariatet skall också översända texten till ändringsförslag till parterna och signatärerna av konventionen samt, för kännedom, till depositarien.
3. Parterna skall göra sitt yttersta för att enhälligt anta föreslagna ändringar av protokollet. Först sedan alla ansträngningar att uppnå enhällighet har uttömts utan att överenskommelse har uppnåtts, skall ändringen som en sista utväg antas med tre fjärdedels röstmajoritet av vid mötet närvarande och röstande parter. Sekretariatet skall överlämna den antagna ändringen till depositarien, som skall delge den med alla parter för deras godtagande.
4. Instrument avseende godtagande av en ändring skall överlämnas till depositarien. En ändring som antagits i enlighet med punkt 3 i denna artikel träder i kraft för de parter som har godtagit ändringen den nittionde dagen efter den dag då

depositarien har mottagit godtagandeinstrument från minst tre fjärdedelar av parterna i detta protokoll.

5. Ändringen skall träda i kraft för varje annan part den nittionde dagen efter den dag då parten i fråga till depositarien har överlämnat ett instrument om godtagande av ändringen.

Artikel 21

1. Bilagorna till detta protokoll skall ingå som en del av det; om inte annat uttryckligen anges, skall en hänvisning till protokollet samtidigt utgöra en hänvisning till varje bilaga till det. Bilagor som antas efter detta protokolls ikraftträdande skall begränsas till förteckningar, formulär och annat deskriptivt material av vetenskaplig, teknisk, procedurell eller administrativ karaktär.
2. Varje part får lämna förslag till bilagor till detta protokoll och föreslå ändringar i bilagorna till protokollet.
3. Bilagor till detta protokoll och ändringar av dem skall antas vid ett ordinarie möte med partskonferensen i dess funktion som protokollets partsmöte. Texten till varje föreslagna bilaga eller ändring av en bilaga skall av sekretariatet meddelas parterna senast sex månader före det möte vid vilket bilagan eller ändringen föreslås bli antagen. Sekretariatet skall också översända texten till föreslagna bilagor eller ändringar av en bilaga till parterna och signatärerna av konventionen samt, för kännedom, till depositarien.
4. Parterna skall göra sitt yttersta för att med enhällighet anta föreslagna bilagor eller ändringar av bilagorna. Först sedan alla ansträngningar att uppnå enhällighet har uttömts utan att överenskommelse har uppnåtts, skall den föreslagna bilagan eller ändringen av en bilaga som en sista utväg antas med tre fjärdedels röstmajoritet av vid mötet närvarande och röstande parter. Sekretariatet skall överlämna den antagna bilagan eller ändringen av en bilaga till depositarien, som skall delge den med alla parter för deras godtagande.
5. En bilaga eller en ändring av en bilaga, utom bilaga A och bilaga B, som har antagits i enlighet med punkterna 3 och 4 ovan, träder i kraft för alla parter i detta protokoll sex månader efter den dag då depositarien har meddelat dessa parter att bilagan eller ändringen av en bilaga har antagits, med undantag för de parter som dessförinnan till depositarien skriftligen har meddelat att de inte godtar bilagan eller ändringen av en bilaga. En bilaga eller en ändring av en bilaga träder i kraft för parter som återkallar sitt icke-godkännande den nittionde dagen efter den dag då depositarien har mottagit ett sådant återkallande.

6. Om antagandet av en bilaga eller en ändring av en bilaga innefattar en ändring av detta protokoll, skall ifrågasvarande bilaga eller ändring av en bilaga inte träda i kraft förrän ändringen av protokollet träder i kraft.

7. Ändringar av bilaga A och bilaga B till detta protokoll skall antas och träda i kraft i enlighet med förfarandet i artikel 20 på villkor att ändringar i bilaga B endast antas med den berörda partens skriftliga samtycke.

Artikel 22

1. Varje part skall ha en röst med förbehåll för vad som stadgas i punkt 2 nedan.

2. Organisationer för regional ekonomisk integration skall, i frågor inom sin behörighet, utöva sin rösträtt med samma antal röster som det antal av dess medlemsstater som är parter i detta protokoll. Sådana organisationer skall inte utöva sin rösträtt om någon av dess medlemsstater utövar sin rätt att rösta och tvärtom.

Artikel 23

Förenata nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för detta protokoll.

Artikel 24

1. Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande av stater och organisationer för regional ekonomisk integration som är parter i konventionen och ratificeras, godtas eller godkänns av dem. Det skall stå öppet för undertecknande vid Förenata nationernas högkvarter i New York från och med den 16 mars 1998 till och med den 15 mars 1999. Protokollet skall stå öppet för anslutning från och med den dag som följer efter den dag då det inte längre står öppet för undertecknande. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- och anslutningsinstrument skall deponeras hos depositarien.

2. En organisation för regional ekonomisk integration som blir part i protokollet utan att någon av dess medlemsstater är part skall vara bunden av alla förpliktelser i detta protokoll. Om en eller flera av medlemsstaterna i en organisation för regional ekonomisk integration är part i protokollet, skall denna organisation och dess medlemsstater komma överens om vars och ens ansvar för att uppfylla förpliktelserna i protokollet. I sådana fall skall organisationen och medlemsstaterna inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt protokollet.

3. Organisationer för regional ekonomisk integration skall i sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange omfattningen av sin behörighet i de frågor som omfattas av detta protokoll. Dessa organisationer skall

också meddela depositarien, som i sin tur skall meddela parterna, varje förändring av betydelse i omfattningen av deras behörighet.

Artikel 25

1. Detta protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter den dag då minst 55 konventionsparter, däribland parter i bilaga I som tillsammans svarade för minst 55 procent av de i bilaga I upptagna parternas totala koldioxidutsläpp år 1990, har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

2. I denna artikel avses med "de i bilaga I upptagna parternas totala koldioxidutsläpp år 1990" den mängd som meddelats på eller före dagen för antagande av detta protokoll av parterna i bilaga I i de första nationalrapporter som de avgivit i enlighet med artikel 12 i konventionen.

3. För en stat eller en organisation för regional ekonomisk integration som ratificerar, godtar eller godkänner detta protokoll eller ansluter sig till det sedan de villkor för ikraftträdande som anges i punkt 1 i denna artikel har uppfyllts skall protokollet träda i kraft den nittionde dagen efter dagen för deponering av dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

4. Ett instrument som deponerats av en organisation för regional ekonomisk integration får med avseende på denna artikel inte räknas utöver de instrument som deponerats av organisationens medlemsstater.

Artikel 26

Inga reservationer får göras med avseende på detta protokoll.

Artikel 27

1. En part får vid vilken tidpunkt som helst sedan tre år har förflutit från den dag då detta protokoll trädde i kraft för parten frånträda protokollet genom ett skriftligt meddelande till depositarien.

2. Ett sådant frånträdande träder i kraft vid utgången av ett år räknat från den dag då depositarien mottog meddelandet om frånträdan eller vid den senare tidpunkt som kan anges i meddelandet.

3. En part som frånträder konventionen skall också anses ha frånträtt detta protokoll.

Artikel 28

Originalen till detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

UPPRÄTTAT i Kyoto den 11 december 1997.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll på angivet datum.

BILAGA A

Växthusgaser

Koldioxid (CO₂)

Metan (CH₄)

Dikväveoxid (N₂O)

Fluorkolväten (HFC)

Perfluorkolväten (PFC)

Svavelhexafluorid (SF₆)

Sektorer/källkategorier*Energi*

Förbränning av bränslen

Energibranschen

Tillverknings- och byggindustri

Transport

Övriga sektorer

Övrigt

Flyktiga utsläpp från bränslen

Fasta bränslen

Olja och naturgas

Övrigt

Industriprocesser

Mineralprodukter

Kemisk industri

Metallproduktion

Övrig produktion

Produktion av halogenerade kolväten och svavelhexafluorid

Konsumtion av halogenerade kolväten och svavelhexafluorid

Övrigt

*Användning av lösningsmedel och andra produkter**Jordbruk*

Metanbildning i mag-tarmkanalen

Gödselhantering

Risodling

Jordbruksmark

Föreskriven bränning av savanner

Förbränning på platsen av jordbruksavfall

Övrigt

Avfall

Deponering av fast avfall på land

Behandling av avloppsvatten

Avfallsförbränning

Övrigt

BILAGA B

Part kvantifierat åtagande om begränsning eller minskning av utsläpp

(i procent av utsläpp för basår eller basperiod)

Australien 108	Luxemburg 92
Belgien 92	Monaco 92
Bulgarien* 92	Nederländerna 92
Danmark 92	Norge 101
Estland* 92	Nya Zeeland 100
Europeiska gemenskapen 92	Polen* 94
Finland 92	Portugal 92
Frankrike 92	Rumänien* 92
Förenade kungariket 92	Ryska federationen* 100
Förenta staterna 93	Schweiz 92
Grekland 92	Slovakien* 92
Irland 92	Slovenien* 92
Island 110	Spanien 92
Italien 92	Sverige 92
Japan 94	Tjeckiska republiken* 92
Kanada 94	Tyskland 92
Kroatien* 92	Ukraina* 100
Lettland* 92	Ungern* 94
Liechtenstein 92	Österrike 92
Litauen* 92	

* Länder under övergång till marknadsekonomi.

BILAGA II

Tabell över kvantifierade åtaganden om begränsning eller minskning av utsläpp i syfte att fastställa de utsläppsnivåer som tilldelats gemenskapen och dess medlemsstater i enlighet med artikel 4 i Kyotoprotokollet

	Kvantifierat åtagande om minskning av utsläpp i enlighet med bilaga B i Kyotoprotokollet (i procent av utsläpp för basår eller basperiod)
Europeiska gemenskapen	92 %
	Kvantifierat åtagande om begränsning eller minskning av utsläpp enligt överenskommelsen i enlighet med artikel 4.1 i Kyotoprotokollet (i procent av utsläpp för basår eller basperiod)
Belgien	92,5 %
Danmark	79 %
Tyskland	79 %
Grekland	125 %
Spanien	115 %
Frankrike	100 %
Irland	113 %
Italien	93,5 %
Luxemburg	72 %
Nederländerna	94 %
Österrike	87 %
Portugal	127 %
Finland	100 %
Sverige	104 %
Förenade Kungariket	87,5 %

BILAGA III

Europeiska gemenskapens förklaring i enlighet med artikel 24.3 i Kyotoprotokollet

Följande stater är för närvarande medlemmar av Europeiska gemenskapen: Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

Europeiska gemenskapen förklarar att den i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1 i detta, är behörig att ingå internationella avtal och fullgöra de skyldigheter som följer av avtalen när detta bidrar till att följande mål uppnås:

- Att bevara, skydda och förbättra miljön.
- Att skydda människors hälsa.
- Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
- Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

Europeiska gemenskapen förklarar att dess kvantifierade åtagande om minskning av utsläpp enligt protokollet kommer att fullgöras genom åtgärder av gemenskapen och dess medlemsstater inom deras respektive behörighetsområde och att den redan har antagit rättsakter som är bindande för medlemsstaterna i de frågor som regleras i detta protokoll.

Europeiska gemenskapen kommer regelbundet att informera om relevanta gemenskapsrättsakter inom ramen för den ytterligare informationen i dess nationella meddelande som läggs fram enligt artikel 12 i konventionen för att visa att dess åtagande överensstämmer med protokollet i enlighet med artikel 7.2 i detta och riktlinjerna däri.
